

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsako leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za osnanila plačuje se od petostopne petit-vrate po 12 h, če se osnanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vrhunec klerikalnega švindla!

O »Krojaški zadrugi« v Gorici prijavlja »Soča« naslednji veleznimivi članek:

To zadrugo smo ustanovili leta 1899. nekako sporazumno med obema strankama. Znano je, zakaj je bila ustanovljena. — Tekom prvega leta njenega obstanka so se nasprotja med domačima strankama poostрила in klerikalci so se dobre pripravili za prvi letni občni zbor, da bi dobili načelstvo in zadrugo popolnoma v svoje roke. Dr. Tuma in Gabršček sta bila prvo leto člana nadzorstva, pa drugič nista bila več izvoljena; sicer nista niti marala več nadzorniške odgovornosti v zadrugi, ki je že prvo leto neredno poslovala in ni bilo upanja, da bi se kdaj napravil red. Toda isto nadzorstvo je po vplivu dr. Tume in Gabrščka dalo občnemu zboru poročilo, v katerem je zahtevalo prememb v notranjem poslovanju, takih prememb, ki bi zagotovile zadrugi obstanek.

Toda pokojni dr. Jožef Pavlica je razumel vse sam najbolje, zato so ostali obzirni in migljali prejšnjega nadzorstva le glas vprijočega v puščavi. Od tedaj so klerikalci gospodarili sami v »Krojaški zadrugi«.

Naprednjaki smo to zadrugo podpirali; dočim smo videvali celo mnoge duhovnike in odlične klerikalne stebre v sosednjih laških prodajalnah, so naprednjaki brez izjeme kupovali v »Krojaški zadrugi«. Ako hočejo uslužbeni govoriti resnico, kakor so jo doslej večkrat, tedaj potrdi, da je prodala »Krojaška zadruga« do 80% blaga naprednjakom. Tisto nezavedno ljudstvo, katero ob volitvah drže na uzdi politikujoči nunci, je hodilo po stari slepi navadi mimo ... Napredno časopisje je podpiralo »Krojaško zadrugo« ter ni zaropotalo niti lansko jesen, ko so pripovedovali celo člani načelnštva, da je — polom blizu.

Torej lansko jesen že smo bili natančno poučeni, da preti polom »Krojaški zadrugi«. Toda molčali smo v »Soči« in »Primorcu«, kajti ako bi ožigosali klerikalno šušmarstvo po zaslugi, tedaj bi naprednjaki izostali iz prodajalnice in — polom bi bil gotov v par tednih. Tega pa nismo hoteli! Naprednjaki smo pač še vedno preobzirni!

Meseca januarja t. l. je bil položaj naravnost obupen. Dolgov vse polno, denarja nič; zapadali so računi, zapadale menice, a denarja ni bilo, kredita pa tudi ne, kajti »Centralna posojilnica« je zaupala že nad 40.000 kron. Veliko preveč! Kaj storiti?! Da bi vedeli vsaj to, koliko je vredno blago v zalogah in s tem, kako zadruga stoji, so najeli sodna cenilca, ki sta blago cenila.

Ta cenitev se je vlekla precej dolgo. Med tem so imeli precej burnih odborovih sej »Krojaške zadruge« in »Centralne posojilnice«. »Krojaška zadruga« je bila že ustavila plačevanje, a »Centralna posojilnica« je — vložila proti njej tožbo za 41.227 K 86 v. Dogovorjen naklep ...! Okrožna sodnija je določila narok na dan 5. februarja t. l. »Centralna posojilnica« pa je še 31. januarja, 1., 3. in 4. februarja izplačala pet sitnih upnikov v polnem znesku, ker bi ti sicer tožili in bi bil — konkurz neizogibna posledica. »Centralna posojilnica« je hotela biti najprej zagotovljena za svojo terjatev, vsi drugi pa naj le izgube! — Prav po vzorcu pristnih klerikalcev!!

Toda gospodje so bili opozorjeni s posebnim pismom A. Gabrščka, da se nahajajo na jako opolzkli poti kazenskih paragrafov, ako izvrše svojo nakano tako, kakor je kazala premišljena tožba proti »Krojaški zadrugi«. Na tako važni obravnavi 5. februarja ni nikdo zastopal »Krojaške zadruge«, in proglašena je bila kontumačna razsodba za plačilo 41.227 K 86 vin. v štirinajstih

dneh. Toda »Centralna posojilnica« ni še zarubila zadruge, pač pa je podala v družbi »Krojaške zadruge« vsem upnikom ponudbo na poravnavo s 50%.

V tem smislu so poslali nemške okrožnice. Vrčila so se pogajanja, katerih žalosten konec je bil ta, da je izplačala »Centralna posojilnica« po raznih merah vse upnike ter postala tako edina upnica, ki pa je potem »Krojaško zadrugo« takoj neusmiljeno iztožila, zarubila in — oropala jo vsega imetja tako, da danes — »Krojaške zadruge« ni več, pa so člani še strahovito veliko dolžni.

Ta strašanska klerikalna mahinacija se je izvršila takole:

»Centralna posojilnica« je zarubila v treh oddelkih vse imetje »Krojaške zadruge« za 115.432 K 75 vin.

Ker je treba prišteti poluletno obresti, je narastel dolg gotovo nad 118.000 K.

»Centralna posojilnica« je zarubila vse imetje »Krojaške zadruge« ter dala blago sodno ceniti. Ta cenitev je dosegla svoto 88.060 K; gotovo pa je bilo vredno med brati 100.000 K in po kupni ceni okoli 120.000 K.

Toda ni se razpisala javna dražba, marveč sklenili so lepo na tihem ostudno kupčijo, proti kateri protestujemo v imenu članov, v imenu pravice in poštenosti! »Centralna posojilnica« je namreč ponudila za vse blago bournih 55.000 kron; sodnija je zaslislala edino predsednika »Krojaške zadruge« g. Bajta, ki je bil ... s ponudbo zadovoljen, in s tem je dobila »Centralna posojilnica« vse blago za sramotno ceno 55.000 kron, dočim bi se v javni dražbi dobilo gotovo 30.000 K več.

»Krojaška zadruga« danes torej nima niti krpice blaga več, pa ima pri »Centralni posojilnici« še 63.000 K dolga.

Zapravljeni so tudi vsi vplačani deleži zadrugnikov, okroglo 30.000 K, tako da je danes izgube nad 100.000 kron!!

Ali pride še lepša!

Vemo, da so podpisali gg. Ivan Bajt, Jernej Kopač in Svitoslav Premrou posebno pogodbo, v kateri izjavljajo, da je »Centralna posojilnica« edina lastnica vsega blaga »Krojaške zadruge«; zadruga prepušča posojilnici prostore, osebo in trdko, da se vodi trgovina na videz za »Krojaško zadrugo«, v resnici pa popolnoma za račun »Centralne posojilnice«, katera pa lahko poljubno ustavi vse poslovanje in lepo — obračuna! Torej kupčija na edini riziko članov »K. z.«!

Dejstvo je torej, da obstoji danes »Krojaška zadruga« le še na papirju in v knjigah dolžnikov »Centralne posojilnice«, — da ni imetja niti bora, dolga pa še okoli 63.000 kron! Dejstvo je, da so zgubljeni vsi vplačani deleži 30.000 K in da bodo morali člani še doplačevati!

Tako daleč je segla klerikalna brezobraznost! — Zares, le klerikalci si smejo drzniti toliko, vsakdo drugi bi sedel že davno v luknji! Klerikalci se čutijo gospodarje povsod, nič se ne boje ne pravice, ne zakonov in ne oblasti, ki morajo čuvati nad zadrugami!

Poglejmo, kaj pravijo zakonite določbe!

§ 63. pravil določa, da mora biti sklican redni letni občni zbor najkasneje do konca marca; § 22. zadr. zakona z dne 9. aprila 1873 pa nalaga načelstvu, da mora predložiti račune za preteklo leto najdalje do konca junija; po § 23. in 24. sta načelstvo in nadzorstvo odgovorna za škodo, ki nastane vsled tega, ako se je kaj opustilo. — § 38. pravil pravi izrecno, da so udje načelstva osebno odgovorni za škodo, ki izvira iz tega,

ako se ne dela po pravilih in po zakonu. — § 58. c. pravil pa nalaga enak odgovornost tudi nadzorstvu!

In kaj je delalo načelstvo in nadzorstvo? Pustilo je, da je »Centralna posojilnica« potegnula na-se vse upnike ter sama zarubila vse imetje zadruge, dovolilo je, da je »C. p.« kupila za 55.000 kron vse blago, ki je bilo vredno do 120.000 kron.

Dolžnost načelstva in nadzorstva je bila, sklicati nemudoma občni zbor ter njemu prepustiti, da določa usodo »Krojaške zadruge«. — Saj je verjetno, da bi občni zbor, videč lepo zalogo, sklenil vplačilo novih deležev in dal toliko jamstva, da bi se zadruga rešila! Zategadelj javno protestujemo proti vsem označenim mahinacijam med »C. p.« in »K. z.« ter delamo osebno odgovorne za vso škodo načelnike in nadzornike »K. z.«, pa tudi one »C. p.« Brez privoljenja občnega zbora bi se ne smele nikdar zgoditi tako usodopolne premembe, ki so očitno podobne — slepariji!

Ali čujmo dalje:

§ 101. pravil pravi:

»Kakor hitro bi premoženje zadruge ne pokrivalo več njenih dolgov, je načelnštvo samo odgovorno za to, da pri sodišču takoj predlaga, da se otvori konkurz o zadrugnem premoženju.«

§ 84. zadr. zakona od 9. aprila 1873. pa določa:

»Ako bilanca pokaže, da je polovica na opravilne deleže vplačanega zneska izgubljena, naj načelstvo brez odloga skliče občni zbor ter mu naznani, kako društvo stoji.

Kakor imetje več ne pokriva dolgov, mora načelstvo pod svojo odgovornostjo pri sodišču predložiti, da

LISTEK.

O duši.

Iz francosčine poslovenil F. K.

V Elizijjskih gajih.¹

Namah sem se znašel v nemih teminah; nejasno obrisane pokazovale so se nepoznate prikazni in me naplnevale z grozo. S časom so se mi privadile oči temi. Razložil sem ob bregu reke, valeče lene valove, strašno senco človeka, pokritega z azijatsko čepico, na rami nosečega veslo. Spoznal sem prekanjenega Odiseja.² Raz vpalih lic mu je visela brada, obledela, brezbarvna. In začul sem, kako je zaječal z vdušenim glasom:

»Lačen sem. Ne vidim več razločno in moja duša je kakor leni dim, ki se lovi po teminah. Kje je, ki mi bo dal piti črne krvi, zakaj se še spominjam svojih rdečeličnih ladij, svoje brezmadežne soproje in svoje matere?«

Ko sem čul te besede, spoznal sem, da se nahajam v spodnjem svetu. Skušal sem obrniti se tje,

¹ »Oni svet« Grkov in Rimljanov.

² Grški junak trojanske vojne.

kjer bi mi — po popisovanju pesnikov — ugajalo najbolj ter jo krenil proti travniku, ki ga je razsvetljevala slaba, a mila svetloba. Čez pol ure hoda zazrem sence, zbrane na asfodilski³ njivi, nahajajoče se v živem razgovoru. Bile so to duše iz vsih časov in vsih dežel, spoznal sem velike filozofe med malimi modrijani. Skrit v senci mirte poslušal sem njihov razgovor.

Začul sem Pirhona,⁴ kako je s sladkim obrazom vprašal, z rokami oprt na lopato kakor vrl vrtnar:

»Kaj je duša?«

Duše, stoječe krog njega, odgovorile so mu skoro zajedna.

Božanski Platon⁵ dejal je bistroumno: »Duša je trojna. Ima eno dušo, zelo grobo, v trebuhu, eno nežno v prsih in eno umevajočo v glavi. Duša je neumrjoča. Ženska ima samo dve duši: njej manjka umevajoča duša.«

Jeden očetov iz koncila v Mâconu mu odgovori:

»Platon, vi govorite kakor mali kovalet. Koncil v Mâconu pripoznal je l. 585. ženski neumrjočo

³ Asfodila, rastlina, hrana umrlih duš.

⁴ (360—270 pr. Kr.) Pyrrhon iz Eleje, grški filozof, skeptik.

⁵ (427—347 pr. Kr.) grški filozof, idealist.

dušo z večino glasov. Sploh pa je ženska človek, kajti Jezus Kristus, ki ga je rodila devica, imenuje se v evangeliju sin človeka.«

Aristoteles⁶ zmake z ramami ter deje svojemu učitelju Platonu spoštljivo, a prepričano: »Jaz, o Platon, našel sem pet duš pri človeku kakor pri živalih: 1. rdečo, 2. čisto, 3. gibajočo, 4. poželjujočo in 5. umevajočo dušo. Duša je oblika telesa. Ona je vniči, kadar premine sama.«

Mnenja so si nasprotovala.

Origenes⁷ »Duša je materialna in oblikovana.«

Sv. Avguštin⁸ »Duša je netelesna in neumrjoča.«

Hegel⁹ »Duša je prigoden fenomen.«

Schopenhauer¹⁰ »Duša je časna manifestacija volje.«

Mož iz Polinezije¹¹ »Duša je puh in ko sem začutil, da mi je izdahniti, stisnil sem si nos, da za-

⁶ (384—322 pr. Kr.) največji grški filozof, Platonov učenec, realist.

⁷ (186—254 po Kr.) cerkveni učenik, dogmatik.

⁸ (354—430 po Kr.) najučenejši cerkv. učenik, največji kršč. bogoslovec.

⁹ (1770—1831) nemški filozof, poetik.

¹⁰ (1788—1860) nemški filozof, pesimist.

¹¹ Otočje pri Avstraliji.

držim dušo v svojem telesu. Pa nisem dovelj krepko stiskal in umrl sem.«

Ženska iz Floride¹² »Umrila sem v ležišču. Položili so roko mojega deteta na moji ustni, da zadrži dihlej svoje matere. A bilo je prepozno, moja duša je zdrsnila med prsti nedolžnega deteta.«

Descartes¹³ »Dokazal sem, da je duša duh. Kar pa se tiče vprašanja, kaj da postane, soglašam z izvajanjem gospoda Digbyja.«

Lametrie¹⁴ »Kje pa je gospod Digby? Naj se ga pokliče!«

Minos¹⁵ »Gospoda, ukažem iskati ga vestno po vsem spodnjem svetu.«

Albert Veliki¹⁶ »Ima trideset dokazov zoper neumrjočnost in šestintrideset za neumrjočnost duše, torej je šest dokazov večine v prilog neumrjočnosti duše.

Bas-de-Cuir¹⁷ »Duša po-

¹² Polotok Severne Amerike.

¹³ (1596—1650) početnik novejšje filozofije.

¹⁴ (1709—1751) francoski filozof, materialist.

¹⁵ Sodnik v »onem svetu«.

¹⁶ (1193—1280) enciklopedist.

¹⁷ »Lederstrumpf« znani bojevniki v indijanskih bojih.

gumnega četovodje ne umrje nikdar, niti njegova sekira, niti pipa.«

Rabinec Maimonides¹⁸ »Pisano je: Hudobni bo strit in ničesar ne preostane od njega.«

Sv. Avguštin: Motiš se, rabinec Maimonides. Pisano je: »Prokleti pojdejo v večni ogenj.«

Origenes: »Da, Maimonides se moti. Hudobni ne bo strit, ampak zmanjšan: postal bo prav majhen, da, neopazljiv. — To je, kar si moramo misliti o prekletih. Svete duše pa se raztopé v Bogu.«

Jean Scott: »Smrt raztaplja bitja v Bogu, kakor se raztopi glas, ki se zgublja v zraku.«

Bossuet¹⁹ »Origenes in Jean Scott imata gnjusne pogovore, polne strupa zmote. Kar je zapisano v svetih knjigah o peklenjskih mukah, to treba pojmiti natančno po smislu in po črki. — Vedno živi in vedno umirajoči, neumrljivi za svoje muke, pretrdni, da umro preslabotni, da jih pretrpe — ječali bodo prekletniki na vekov veke na svojih ognjenih ležiščih v strahotnem, neozdravnem trpljenju.

(1135—1204) največji židovski modrijan srednjega veka, racionalist.

(1617—1704) dvornik Ludvika XIV., absolutističen propovednik. (Konec pril.)

se nad društveno imovino odpre konkurz.«

Tako govori zakon, ki vendar še velja v Avstriji, a načelstvo ni sklicalo občnega zbora, ni naznanilo sodnjij svojega stanja, marveč spoznamo s »C. p.« se je dovršil švindl, s katerim je bilo prodano za 55 000 K blago, sodno cenjeno kron 88 060, za katero je nekdo drugi že ponujal K 70.000 ter bi plačal tudi polno sodno cenitev, ako bi prišlo do resne kupčije.

Za danes dovolj! Radovedni smo, ali storijo na to javno ovadbo svojo dolžnost tiste c. kr. oblasti, ki so dolžne varovati državljane pred — sleparijami!

Več bomo govorili!

Nova kriza na Ogrskem.

Ministrski predsednik Khuen-Hedervary se je Francu Kossuthu zaman obesil na suknjo. Kar je hotel s to brezprimerno kapitulacijo doseči, tega ne doseže. Khuen-Hedervary je Kossutha precejneval in faktičnega vodjo madjarskih rebelov, Barabasa, podcenjeval. Včeraj je Khuen zvedel, da je gospodar položaja Bela Barabas. Včeraj sta namreč Barabas in Polonyi naznanila, da bodo njih somišljeniki nadaljevali obstrukcijo, dokler ne dobe zahtevanih narodnostnih koncesij glede armade, dokler še pri madjarskih polkih ne uvede madjarsko velevanje. Ta izjava je vspeh konference, ki se je vršila predvčeršnjim in katere se je udeležilo 27 poslancev neodvisne stranke. Že ti sami zadoščajo, da z obstrukcijo preprečijo vsako delo parlamenta, a podpisale jih bodo še druge stranke in pasivno jih bo podpirala tudi vladna stranka, ki težko čaka, kdaj pade Khuen-Hedervary, ki je pravzaprav proti njeni volji postal ministrski predsednik. Khuen-Hedervary je postal ministrski predsednik, ker je zanašajoč se na Kossuthovo obljubo prevzel jamstvo, da izposluje od parlamenta budgetni provizorij in rekrutni kontingent. Te svoje naloge Khuen-Hedervary po včerajšnji izjavi ne more izpolniti in ker ni upanja, da bi krona privolila, da se pri madjarskih polkih uvede madjarsko velevanje, je skoro nemogoče, da bi se Khuen-Hedervary ohranil na krmilu. Barabas je zmagal. Z včerajšnjo napovedjo obstrukcije je nastala na Ogrskem nova kriza, ki najbrž ni zadnja, kajti preduo se krona uda glede armade, poteče še mnogo vode v morje. Napoved, da se nadaljuje obstrukcija, je provzročila v včerajšnji seji veliko razpravo. Ministrski predsednik Khuen-Hedervary je pri ti priliki nekako naznanil, da razpusti poslansko zbornico, če bi vsled obstrukcije ne bilo mogoče delati, na kar je Kossuth takoj izjavil, da bi šla neodvisna stranka kakor en mož v boj, četudi je zdaj glede taktike razdvojen in da bi razpust parlamenta, predno je ta, kakor veleva zakon, dovolil proračun, pomenil kršenje ustave.

Politične vesti.

— Provizorično vodstvo skupnega finančnega ministrstva je cesar poveril grofu Goluchowskemu. Končno veljavno nameščenje se izvrši šele po vrnitvi cesarja na Dunaj. — Kdo bo zasedel Kallayevo mesto, se še ne ve.

— Češki narodni svet se bo sklical najbrž začetkom avgusta in se bo posvetoval o skupnem postopanju čeških poslancev vseh strank. K nemško-češkimi konferencami, ki jih baje namerava sklicati ministrski predsednik koncem avgusta v svrhu sporazumljenja, češki poslanci ne bodo poslali svojih zastopnikov.

— »Budi voja«, glasilo princa Friderika Schwarzenberga, razpravlja pod naslovom »Križa za češko ljudstvo« o predzgodovini Rezekove krize in trdi, da se je iz iste razvila splošna češka kriza. Češki javnosti se je nekaj prikrilo, kar kaže Rezekovo krizo v povse drugi luči. Rezek je pridejal svoji prošnji za odpust neko spomenico na cesarja,

v kateri pravi, da bi bila njegova demisijska podlaga, če bi se mogla krona odločiti, ugoditi želji po češkem vseučilišču na Moravskem. Cesar je pa po nasvetu ministrskega predsednika prošnjo za odpust sprejel. To pomeni, da so napočili za češki narod nevarni časi.

— Posl. dr. Pfaffinger se je izrazil napram svojim volilcem, da cesar v pismu, ki ga je pisal dr. Körberju, pripoznava pretežnost Ogrske nad Avstrijsko in da bi vsled tega moralo ministrstvo Körberjevo vstrajati pri svoji demisiji. Povdarjal je tudi, da od ustanovitve carinske meje med Avstrijsko in Ogrsko Avstrijska ne bo imela nikake trajne škode.

— Prestolonaslednik Franc Ferdinand je vdovi Kallayevi brzojavno izrazil svoje sožalje. V brzojavki se je podpisal samo s svojim prvim imenom. Kolikor vemo, se je prestolonaslednik sedaj prvič oficialno poslužil tega podpisa. Iz tega se lahko sklepa, da se bo prestolonaslednik kot cesar imeval Franc in da bo kot cesar Franc II. zasedel habsburški prestol.

— Volitev novega papeža. Rampolla bo najbrž podpiral kandidato kardinala Gottija. V služaju, da Gotti prodre, bo dobil Rampolla v zahvalo za svojo pomoč velevažno službo propagande fide. Vnel se bo boj sedaj samo med kardinaloma Gottijem in Vanutellijem. Konkklava se bo udeležilo 60 kardinalov. Avstralski kardinal Moran je prestar in predaleč, da bi mogel v teku devetih dni dospeti v Rim in trije francoski nadškofje so bolni.

— Srbski vojni minister general Atanacković in minister za stavbe polkovnik Aleksander Mašin sta imenovana častnim kraljevim adjutantom.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Ko je kristijanska cerkev začela svoje delo, tedaj se ni menila za posvetne zadeve. Cerkev je bila skupina vernikov, katere je združevala ljubezen do Boga in do bližnjikov. Pozneje pa se je spremenila do jedra, odtujila se praviim svojim namenom in postala naprava, ki je vladala skoro ves svet. Reformacija je milijone in milijone odtrgala od te cerkve in jih postavila zopet na stališče, na katerem so bili verniki apostolskih cerkev.

Rimska cerkev je napela vse sile, da zadušiti reformacijo in je z ognjem in mečem dosegla, da so se mnogi zopet povrnili v njeno naročje. Reformacija je sicer cerkvi odvzela toliko, da tega nikdar ne nadomesti, a dala ji je tudi novih sil. Pred reformacijo je bila v cerkvi zavladala strahotna korupcija in pokvarjenost. Malenkostna, skrajno koristolovska in sebična rodbinska politika, ki so jo delali papeži Borgia, Rovere, Piccolomini itd. je pripravila papeštvo ob vse ugled.

Ko pa je bila cerkev v življenjski nevarnosti je zbrala vse svoje moči in šla v boj za svoj obstanek. Tridentinski koncil je bil odgovor rimske cerkve na reformacijo. Na tem koncilu je cerkev formulirala svoja asketično hirarhična načela in se povrnila k politiki papežev Gregorija in Inocencija.

Boj za uresničenje na tridentinskem koncilu formuliranega sistema in boj proti reformaciji in posvetnim oblastinjam je prevzel novi red — jezuitov. Ti so asketična in hirarhična načela cerkvenega sistema razvili do skrajnosti in med drugim tudi z vso strastjo negovali — brezdomovinstvo. Jezuitski general Carafa je l. 1646. svoj red izrečno opozoril, da je vsaka dežela in nobena dežela domovina jezuitov in jezuitski general Ničkel je izdal strupen protest proti domovinski in narodni ljubezni, češ, to je kuga in gotova smrt krščanske ljubezni. Tudi za absolutno duhovniško gospodstvo nad verniki so se jezuiti silno zavzeli. Povdarjali so še ostreje zakramentalni značaj duhovništva, nego je to storila cerkev v srednjem veku in vsakega duhovnika proglasili za nekakega Boga. Že srednjeveška teologija je trdila, da se besede 81. oziroma 82. psalma »In rečem Vam, Vi ste bogovi« našajo na duhovščino. Kot izgled jezuitske apoteoze duhovnikov naj omenimo l. 1629. v Parizu izdani spis jezuita Ludovika Cressoliusa »mystagogus de sacrum hominum disciplina«, kjer je

rečeno: Duhovniki postanejo s konsekracijo bogovi, ne samo božji ali nedotakljivi, marveč resnični bogovi. Duhovnike imenuje fundamente in elemente sveta, zvezde in blesteče strele; duhovnikom pripisuje neomejeno oblast nad življenjem in smrtjo vseh ljudi in jim pripisuje moč, da lahko po svoji volji odpirajo in zapirajo nebeška vrata; duhovnike proglašajo za kneze vsega sveta.

Shod v Idriji.

Iz Idrije, 13. julija.

(Dalje.)

Sedaj pride na vrsto druga »za-sluga« socialnih demokratov, ki je po »Rdečem Praporju« pravi blagor za idrijskega delavca: občni konsum. Odkrito povedano, nisem prijatelj konsumov, zlasti tam ne, kjer služijo za politično orožje; za idrijski konsum se pa že celo ne morem ogrevati; kajti prepričan sem, da nimajo delavci od njega prav nikake koristi. Morda je to njihov dobiček, da morajo več stvari v konsumu dražje plačati kot pri trgovcu? Kaj jim pomagajo dividende, katerih ne vidijo? Prav gotovo, da so te dividende mnogo manj vredne kot nebesa, katera nam obljubljajo klerikalci. Zato se mi zdi moja dolžnost, naše močraste opomniti na njihovo vero, ki pravi, da se mora človeku že takoj sedaj dobro goditi. So pa pri konsumu ljudje, kateri se že sedaj dobro rede.

Morda bo pa podrtijski malin prinesel blagoslova? Ne glede na to, da je bil tudi ta malin ustanovljen iz neetičnih razlogov, škodovati narodno-naprednim mlinarjem, se kažejo še drugi vzroki, ki ga ne priporočajo in ki mu prorokujejo mučeniško smrt. Oglejmo si ga nekoliko natančneje. Za golo posestvo so plačali mokrachi ... 48.000 K. Preplačali so ga najmanj za 8000 K. Za vseh teh 48.000 kron so se zadolžili. Popravljanje in priprave za malin so jih stale najmanj 10.000 K. Komu so dolžni ta denar, morda so ga vzeli iz konsuma? Na posestvu ta svota ni vključena, sicer bi se izkazalo, da imajo že s početka več dolga kot premoženja. Napravimo sedaj račun, koliko bi malin moral imeti dohodkov, ako naj se iz njih plačujejo obresti in upravni stroški. Naslednje podatke sem dobil od gospodov, ki se razumejo na malin in kupčijo z moko. Rečimo, da zmlejejo na leto 50 vagonov moke (to je najvišje število) a po 100 vreč, tedaj bi to zneslo na leto 5000 vreč. Vzemimo dalje, da prodajo vso to moko (pa je ne), in sicer polovico na drobno, polovico na debelo, tedaj dobe za vso moko, ako računimo pri prodaji na drobno 2 K, pri prodaji na debelo pa 1 K dobička od vreče, ... na leto 7500 K. Torej v najugodnejšem slučaju, ako bi prodali v konsumu toliko moke, kolikor jo prodajo vsi ostali trgovci s katoliškim konsumom vred, bi znašali celoletni dohodki 7500 K. Oglejmo si sedaj pa stroške. Obresti z 1% amortizacijo bi znašale (izvzemši obresti od onega dolga, ki ni nikjer vključen) 2880 K, konji stanje 720 K, hlapec 600 K, prvi mlinar 1080 K, drugi mlinar 840 K, ravnatelj Rinaldo 1200 K, davek (v resnici ne koliko manj) 800 K, popravila najmanj 500 K, obraba se sme računati 600 K, eventualna izguba in kalo 500 K, skupni stroški 9720 K.

Stroški presegajo dohodek v najugodnejšem slučaju za 2220 K. Omeniti pa moram, da je ta račun napravljen le bolj na debelo, in da je izguba v resnici še večja. Ali je tako podjetje, ki prinaša na leto najmanj 2000 K izgube, vredno, da obstoja? Ali je tako neprevidezno gospodarstvo hvale in slave vredno? Kdo ima od tega dobiček? Jaz mislim, da vse kdo drugi kot pa delavci. In kdo bo to izgubo plačal? To vam, cenjeni zborovalci, priporočam v premišljevanje. Z drugimi zaslugami se pa mokrachi tudi sami ne hvalijo. Če jih še sami ne poznajo, kako naj vemo zanje mi? Kakor vidite, imajo naši rdečkarji le dolge in zlobne jezike, dejanja pa nimajo pokazati.

Preostajajo nam torej še klerikalci. O njih ne bom izgubljal dosti besedi. Le toliko rečem, če dosežejo, da se po celi Idriji cedita med in mleko, če pa nam uklepajo duha v tesne sponne srednjeveškega babje-verstva, proč z njimi! Duševna svoboda je človeku ravno tako potrebna, kakor ribi voda. Brez nje ni napredka in brez napredka ni življenja. Klerikalci pa niso za napredok, to so pokazali, ko so imeli leta in leta v svoji oblasti občno, ne da bi bili kaj poštenega ukrenili, pokazali so zopet svojo črno barvo, ko so z vsemi močmi nasprotovali ustanovitvi prepotrebne realke. Zato pa jih le pustimo, naj jih le še dalje vodijo na različna božja pota, mi jim voščimo le srečno pot. Rad bi omenil še za-sluge našega deželnega poslanca g.

Arkota, pa verujte mi, da sem v zadregi, kje bi prišel. Skoro bi raje počakal, da preide šestletna doba, ko bo on sam dajal račun od svojega trobentanja v deželnem zboru.

Častiti navzoči! Gospod župan vam je naslikal delovanje naše stranke, iz mojega poročila ste posneli »delovanje« naših nasprotnikov. Primerjajte vspehe, ne pa obljube, in prepričan sem, da ta zaključek ne bo v nečast naši narodno-napredni stranki. Naš program ostane isti kot je bil: delovali bomo za gmotni in duševni napredok idrijskega prebivalstva.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. julija.

— V nemilosti! Ljubljanski »Sokol« je napravil v nedeljo izlet v Cerklje. Sicer so cerkljanski klerikalci, naščuvani po svojih malovrednih kapljah, pokazali svojo katoliško vzgojo in škofovo glasilo odobrava to pobalinstvo, a to nas nič ne moti, saj je to le dokaz, na kako nizki stopinji stoje ti ljudje. Klerikalci so pač povsod in vedno taki, kakor jih vzgoje njihovi duhovniki. Pri takih duhovnikih, kakršna sta cerkljanska kaplana se pač ne more zahtevati, da bi bili cerkljanski klerikalci vrli, dostojni in narodni ljudje. »Slovenca« seveda silno jezi, da je »Sokol« sploh izletel na deželo in si pridobil novih prijateljev, a še prav posebno ga jezi, da je v Komendi pozdravil »Sokole« tudi deželni poslanec g. Mejač, okrog katerega se je zbralo mnogo županov in uglednih mož ter slovenskih deklet. Gosp. Mejač je v svojem govoru proslavljal sokolsko idejo, ki se bori za čast in slavo slovenske domovine, »Slovenec« pa mu očita, da je s tem liberalnim frakarjem brisal prah s čevljev ter mu izreka svoje temeljito nezaupanje. Za to pot mu je le še toliko prizanesel, da ga ni imenoval z imenom. Ta napad na gosp. Mejača kaže, da klerikalci narodnih mož ne marajo in da si pri njih takoj nakopije temeljito nezaupanje kdo ima kaj srca za čast in slavo slovenske domovine.

— Zopet izzivanja. Nekaj nemških pobičev kar neče mirovati. Začeli so kar dosledno in sistematično izzivati. Vsak večer se privlečejo na Mestni trg in provročajo škandale. Že večkrat omenjeni Verhove igra pri tem veliko vlogo. Včeraj se je na Mestnem trgu nastavljal na vseh koncih in krajih in dražil občinstvo z velikim šopkom plavice. Kmalu je prišlo nekaj njegovih somišljenikov, med njimi sin ravnatelja Mahra, in še nekaj družih tacihi fantičev. Začeli so deliti plavice in zastavljati šetalec pot. »Das sind Windische — Geh' mer nach«, je bila deviza. Šli so za Slovenci in jim hoteli vstaviti pot, nakar so se tudi Slovenci vstavili. Nakrat udari neki Nemec nekega mirnega človeka z gorjačo po glavi, tako da je dotičnik še danes otekel. Policaj je nemškega napadaleca — to je jurist Topolanski, sin inspektorja tobačne tovarne — odgnal na policijo, pozval pa s seboj tudi napadence in neko pričo. Mesto da bi bili napadalec spravili v šepkamro, so ga koj izpustili, samo njegovo ime so zapisali. Kakor čujemo, so Nemci domenjani, da bodo vsak dan izzivali, ker bi radi provzročili kake večje izgrede. Ti fantiči so samo orodje v rokah družih ljudi. Vse je velika spletko, ki pa zna prav za Nemce imeti neljubih posledic, če se ne spametujejo. Sicer pa mislimo, da bi policija glede plavice tudi v Ljubljani lahko postopala tako, kakor policija v Plznu in v Inomostu.

— Nemška šola v Šiški. Piše se nam iz Šiške: Gospod Januschovsky pl. Wissehrad hoče po vsi sili osrečiti Šiško z nemško šolo. Vrgel je svoje mreže in res mu je sedlo na limanice tudi nekaj tacihi ljudi, glede katerih bi tega pač ne bili pričakovali. Upamo, da se ti še spametujejo. Za nemško šolo se trudi posebno kovač in gostilničar P. K. Mož sicer živi od Slovencev, zaničuje pa slovenski narod iz vse duše in je to že obilokrat pokazal. Šiška je pa še slovenska in hoče ostati slovenska in zato bo tudi P. K. še

izvedel, da narodne izdajalce zaničujemo. Naj P. K. in njegovi pajdaši le delajo za nemško šolo gosp. Januschovskega — mi tudi ne bomo rok križem držali, ampak branili značaj slovenske Šiške.

— Prememba pri tržaškem namestništvu. »Neue Fr. Presse« poroča, da so govorice o odstopu tržaškega namestnika grofa Gočssa resnične. Odstop se samo zaradi tega še ni zgodil, ker vlada še nima primerne naslednika. Temu je pripomniti, da je bil pred kratkim kranjski deželni predsednik baron Hein poklican na Dunaj in da se je takrat v političnih krogih govorilo, da je bil baron Hein vprašan, če bi hotel postati namestnik v Trstu.

— Ljubljanski slovenski akademiki imajo jutri, v petek, ob 1/2 9. uri zvečer prijateljski sestanek v Auerjevi pivovarni. Sklicatelji vabijo na polnoštevilno udeležbo.

— Rastava ženskih ročnih del. Včeraj priobčeni zahvali se nahaja mala pomota. Zahvala se izreka gosp. Mariji Drenikovi, lastnici ugledne trgovine in njenima gđ. hčerkama.

— Prva skupščina »Zveze slovenskih pevskih društev«. Osnovni odbor opozarja še enkrat na skupščino »Zveze slovenskih pevskih društev«, ki bo v nedeljo, dne 19. julija v Ljubljani dopoldne ob 1/2 10. uri v dvorani »Glasbene Matice«, in vabi tudi vsa druga pevska društva, ki še niso javila svojega pristopa k »Zvezi«, da to čim prej stori in odpošljejo po enega zastopnika na skupščino. Pristop se po pravilih sklene na obnem zboru, kateri se v pevskih društvih navadno prav lahko in naglo skliče. Namen »Zveze« je tako lep in vzvišen, da je pričakovati najlepših vspehov na pevsko-umetniškem polju. In teh uspehov bodo deležna vsa pevska društva. Namen je namreč: združitev vseh v slovenskih krajih na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem, potem v Gradcu in na Dunaju že obstoječih in v bodoče osnovanih slovenskih izrečno pevskih in pa takih nepolitičnih društev, ki poleg drugega svojega namena goje tudi slovensko petje, a) v povzdigo slovenskega narodnega in umetnega petja in v povzdigo patrijotičnega čuta; b) v jednotno in vzajemno postopanje pri do-sezanju tega namena.

— Na ženskem učiteljsku v Ljubljani so bile včeraj končane zrelostne skušnje. 39 kandidatkin je skušnje prebilo z dobrim uspehom, med njimi 8 z odliko; 5 kandidatkinj je dovoljena ponavljajna skušnja, 1 kandidatkinja pa je odstopila.

— Narodna čitalnica v Spodnji Šiški. Gospa Juvancičeva pripela bo pri slavlju 25 letnice zastavi šišenske čitalnice imenom šišenskih domoljubkin nove trakove. Poleg tega okrasa dobi zastava tudi na od sedaj prazni strani podobi blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Godbeni del sporeda pri veselici oskrbi meščanska godba.

— Za stekleno umrl je danes zjutraj frančiškan, brat Emanuel Lojer, 27 let star, sin cerkovnika v Spodnji Šiški. Dne 16. oktobra t. l. priklatil se je bil v frančiškansko cerkev pes. Lojer ga je hotel spoditi ven in ga je pripodil do vrat, tam pa, ker ni hotel iti ven, zagrabil ga je za vrat, da bi ga vrgel ven, in pes ga je v tem hipu podal za prst desne roke. Pozneje je pes zopet prišel v cerkev in ker je začel lajati, sta ga Lojer in še neki frančiškan s koleom pobila. Lojerju se je rana zaelila in je bil do včeraj zjutraj zdrav. Včeraj zjutraj je dobil mrzlico. Prinesli so mu vode, a ko je to zagledal, se je stresel in zbežal v kot, kjer je začel tuliti kakor pes. Spoznali so takoj, da so to nasledki tega, ker ga je ugriznil pes in prepejali so ga v bolnico, kjer ga je po polnoči spet napadlo in je danes zjutraj umrl.

— Postojnski Sokol v Planini. Že včeraj smo priobčili kratko poročilo o nedeljskem izletu »Postojnskega Sokola« v Planino. Bila je to lepa narodna slavnost, na katero je razen domačinov prišlo tudi mnogo rodoljubov iz Logatec, Rakeke, Cerknice in celo iz Loza. Vrlim Planincem in narodnemu žensktvu planinskemu gre vsa zahvala, tembolj, ker se ni zmenilo za smešno grožnjo, da tista dekleta ne dobe odveze, ki bodo sodelovala pri sokolski slavnosti.

— Iredentistične šale. Dne 23. in 24. maja opazilo se je na tlaku velikega trga v Trstu velike bele, rudeče in zelene proge. Nekaj dni pozneje je bila cerkev sv. Antona zamazana z ravnostimi barvami, ki

so barve italijanske države. Policijskemu agentu Karolu Titzu se je posređilo dobiti provoditelje v osebi diurnista Riharda Valle in uslužbenca firme Levi, Karola Ongaro. Oba so takoj aretovali. — Včeraj pa se je zagovarjal pred sodiščem brezposelni mehaniker Henrik Valle, ker je v gledališču »Politeama Rosettii« metal iz galerije listke z omenjenimi barvami.

Družba slov. igralcev v Litiji. Družba slov. igralcev gostuje v soboto 18. in v nedeljo 19. julija v Litiji v prostorih g. Tonejca. V soboto predstavljale se bodo tridejanske igre katere so imele povsod uspeh: „Kdor se poslednji smeje“, „Srečno novo leto“, „Dobro došli — kdaj pojete domu.“ — V nedeljo pa „Zenski Otel.“ — Gospod Dobrovolny odpeljal se je na Dunaj in se vrne v soboto. — Po tem gostovanju nastopi družba slov. igralcev daljšo turnejo po Goriškem in sicer pojde v Nabežino, Divačo, Komen, Vipavo, Kanal, Tolmin, Kobarid in Bovec. V Bovecu praznuje tamonjska čitalnica svojo petindvajsetletnico in ob tej priliki sodeluje družba. Iz Boveca pojde družba čez Trbiž v Radovljico.

Vsa „vahtarčna“ lažnjivost se kaže v notici, v kateri pripoveduje ta privilegirana lažnjivka, da so na Ostrožnem Slovenci na padli nemčurje, ne pa nemčurji Slovence. To je vendar že skrajna stopnja infamnosti. Torej celjske nemčurske barabe se bogve na degav poziv spravijo na Ostrožno edino z namenom, da napadejo iz Šmartna se vračajoče Slovence, napadejo jih z noži, koli, vilami in sekirami, in potem so pa Slovenci napadali in nemčurji napadeni. Nesramnejše lagati in resnicu prevračati pač ne zna nihče. In s tako proketo hinavščino se obrača „lažnjivka“ na državno pravdnitvo in zahteva od njega, da naj ne čaka več, temveč da naj proti „ščuvalcem, ki v tukajšnjem prvaškem glasilu igrajo svojo nezasišano in nevarno igro, postopa subjektivno.“ Da, proti vam, notorični „vahtarčni“ lažnjivci, ki brez laži niti živeti ne morete, ki bi morali pustiti vaši „lažnjivki“ vse strani bele, ako ne bi jih polnili z najostudnejšimi lažmi, proti vam bi bilo subjektivno postopanje edino pravičen čin državnega pravdnitva. Ali so vaši varovanci res tako nedolžni, kakor jagnjeta? Ni jim bilo dovolj na Ostrožnem, ne, predvčeršnjem so se zopet pogovarjali popolnoma brezskrbno sredi ulice, da bodo pričakali zopet nekoga. In komu je bilo to namenjeno? Komu drugemu kakor članom narodne godbe, ki stanujejo zunaj mesta. Slavno državno pravdnitvo naj le vpraša „nedolžnega“ kovača, ki se je sredi ulice ustil, kako se bo maščeval. „Vahtarca“, zlaži se, da niso bili tvoji ljudje, temveč Slovenci, ki so obetali nemčurjem batine!

Šolska izvestja. Letno poročilo II. državne gimnazije v Ljubljani prijavlja na prvem mestu razpravo dr. Drag. Lončarja »Profesor Simon Rutar«. Poleg Rutarjevega životopisa obsega razprava jako skrben seznam Rutarjevih spisov. Ta seznam kaže, kako marljiv in plodovit pisatelj je bil pokojnik. Spis je okrašen z Rutarjevo sliko. Iz poročila je razvideti, da je na zavodu poleg ravnatelja Fr. Wiesthalerja poučevalo 14 učnih moči za obvezne predmete in 6 učnih moči za neobvezne predmete. Na zavodu, ki je imel letos 7 razredov, je bilo koncem šolskega leta 340 učencev, ki so bili vsi slovenske narodnosti. Odličnjakov je bilo 18, prvi red je do bil 212, drugi red 50, tretji red 16. Ponavljalna skušnja se je dovolila 42 učencem, dvema pa zaradi bolezni dodatna skušnja. Ustanove je uživalo 29 učencev v znesku 5160 K 03 v.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Andrej Eržen, po domače Kohrov, dninar iz Krape, zaradi tatvine že trikrat kaznovan, je v noči od 11. na 12. ročnika ulomil v klet Lenarta Ažmana v Kropi in iz nje odnesel suho meso in 20 mesenih prekaljenih klobas. Dne 12. ročnika je v Lovčevi hiši v Otočah si prisvojil četrtr kilograma sira, Janezu Dolencu pa je iznevelil 22 K 86 vin, katere je, kakor sam pravi, zapil; obsojen je bil na 14 mesecev težke ječe. 2. Janez Zorman, žagar na Viču, je dne 2. sušca v Domžalah Antona Osolnika z roko po levem ušesu udaril, ker je sumnil, da ga je Osolnik dolžil, da si je on 1 K pridržal, mesto da bi jo bil Nacetu Kavčiču kot ostanek za kupljena drva odrajtal; obsojen je bil na 48 ur zapora. 3. Jožef Galjot, posestnik v Spodnjem Berniku, je vso k svojem posestvu spadajočo pritliklino in vse premičnine prodal, denar pa skril. Pozneje se je izkazalo, da je Galjot slaboumen, zato mu je sodišče postavilo varuha, kazenska preiskava zaradi hudodelstva goljufije se je pa proti njemu usta-

vila. Denar, katerega je preje skupil za prodane premičnine, je sakopal v J. Kaplenikovi prodajalni pod neko desko, in ker se je Kaplenik bal, da bi kaka hišna preiskava ne našla v njegovi prodajalni skriti denar, naročil je Janezu Marku, delavcu in Janezu Jenkotu, posestnikovega sinu, oba iz Zgornjega Bernika, naj denar preneseta v šupo Jenkove bajte, da bosta za to še dobro oškodovana, kar sta ta dva res storila. Ko je pa Galjot zahteval svoj denar nazaj, se je izkazalo, da sta zapravila čez 1400 K. Galjot pa pravi, da je imel 6400 K skritih in da mu od tega čez polovico manjka. Marko in Jenko priznava, da je morebiti vsaki izmed nju napravil kakih 700 K, pristavita pa, da sta si mislila, da imata od tega pravico, ker se jima je zato dobro plačilo obljubilo. Sodišče je oba obtoženo hudodelstva izneverenja krivim spoznalo in obsodilo Markota na 9, Jenkota pa na 8 mesecev težke ječe. Kaplenik pa je bil hudodelstva prikrivanja oproščen.

V deželni bolnici okradena. Pavlina Fugina iz Zdol, ob čina Pletenje, je prišla 14. t. m. v deželno bolnico in se je v sobi za bolnike razpravila in dala svoje reči na mizo, nakar se je za nekaj časa odstranila iz sobe. Ko se je vrnila, je opazila, da ji manjka denarnica, v kateri je imela 3 K.

Pri delu spuntal se je danes jutraj pri stavbi »Narodne tiskarne« prisiljenec Ivan Schacher-mayer. Morali so poslati po policijskega stražnika, da ga je odstranil in odvedel v prisilno delavnico.

Prisiljenec pobegnil. Predvčeršnjim je pobegnil od dela v gramozni jami pri prisilni delavnici 23 let stari prisiljenec Franc Klausberger.

Dajatev slame za domobranstvo. Obravnava zaradi dajatev posteljne slame za domobranski pešpolk št. 27. se bo vršila dne 5. avgusta ob 10. uri dopoldne v domobranski vojašnici v sobi št. 68, I. nadstropje.

Osemdeset izseljencev se je vrnilo iz Bremna. Danes jutraj pripelalo se je iz Bremna 80 izseljencev, ki so bili na potu v Ameriko. V Bremni jih niso pustili peljati se naprej in so se morali vsled tega vrniti. Kdo jim povrne stroške?

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 10 oseb. Policija je prišla včeraj dva fanta, ki sta jo hotela popihati v Ameriko, da bi se odtegnila vojaški dolžnosti.

Vojaškega koncerta, kateri je bil napovedan za danes zvečer v hotelu »Lloyd«, ne bo, ker vojaška godba ni na razpolago.

Izgubljene reči. Služkinja Frančiška Podrekarjeva, stanujoča v Križevniških ulicah št. 7, je izgubila na poti od Dunajske ceste po Prešernovih in Wolfvovih ulicah in po Kongresnem in Dvornem trgu do Zidovskih ulic rujavo usnjato denarnico, v kateri je imela 6-7 K. — Šolska učenka Vera Gresslova, stanujoča v Gradišču št. 7, je izgubila na poti od doma po Kongresnem trgu do deželnega dvorca zlato zapestnico z granatami.

Najnovejše novice. Dinamitno bombo, v kateri je bilo kilogram dinamita, so našli v bližini hiše, v kateri stanuje bivši poslanec in zagrebški veliki župan Kovačević.

Laplandska železnica v Skandinaviji, ki bo ooprla svetu te na raznih rudah bogate pokrajine, se bo 14. t. m. prometu izročila. — Umoril je v Zadru I. Zdunič v prepiru kočijaža Elija Vukodina z nožem. Morila so aretirali. — Povožil je voz električne cestne železnice v Gradcu nekega postreščka in ga popolnoma razmesaril. — Princezinja Lujiza — grofica Montignoso. Saksonski kralj je podelil bivši princezinji Lujizi na njeno prošnjo naslov grofice Montignoso. — Cesarjeva pomoč. Cesar je podaril iz svoje privatne blaginje po povodnji oškodovanim prebivalcem na Moravskem 4000 kron. — Velike skalnate mase so se utrgale v gorovju Kalanda v Graubündenu. Več hiš so morali izprazniti. — Kalenderberg v Graubündenu poka, hišam in polju preti velika nevarnost. Prebivalci beže iz svojih stanovanj. — Punt med dekleti. Nekaj propalih deklet, ki so bila nastanjena v Magdaleninem zavodu v Deltowu, se je spuntalo in ubežalo v Berlin. — Izvolitev Julija Rakuscha celjskega županom je cesar potrdil že 6. t. m. — Odlikovanje. Profesor nacionalne ekonomije na dunajskem vseučilišču, dvorni svetnik dr. Karol Menger je bil o priliki upokojenja odlikovan s komturnim križcem Franc Jožefovega reda z zvezdo. — Kaple štirih neavtoriziranih franc. kongregacij so včeraj uradno zaprli. Do nemirov ni prišlo.

* Nov klerikalni Panama.

Dični prelat Drozd še ni sojen zaradi njegovih velikanskih tatvin pri svetovavlaski posojilnici in že se je prišlo na sled novemu takemu junaku. V Myslovicah pri Olomucu so v klerikalni posojilnici razkrili velike sleparije. To posojilnico je imel v rokah kaplan Lovčec, pravi klerikalec, ki si je s svojo hinavščino znal pridobiti splošno zaupanje, kar je pri svoji posojilnici dobro izkoristil. Za predsednika je postavil mežnarja, sam je pa bil tajnik in blagajnik. Ko je nekaj obolel, je dal vse posojilnične knjige prinesiti v svojo stanovanje, da bi jih nihče ne mogel pregledati. Pred kratkim je ta pošteni umrl — pravijo, da se je obesil. Sedaj so knjige pregledali in našli, da je božji namestnik in posojilnični blagajnik kaplan Lovčec okradel posojilnico za več kakor četrtr milijona kron. Denar je zapravil z ženskami.

*** Zapuščina kralja Aleksandra.** Kaljica Natalija se noče svojim pravicom do zapuščine njenega umorjenega sina, kralja Aleksandra, odpovedati in sicer na korist soprogi črnogorskega princa Mirkota, Nataliji Konstantinovičevi, ki je sestričina kralja Aleksandra.

*** Kuharska knjiga za slabotne.** Da je ta knjiga res velike vrednosti, nam priča že dejstvo, da bo v primeroma prav kratkem času morala iziti že druga izdaja. To novo pomnoženo izdajo je pripravili najtopleje bolnim z ozirom na to, ker bo obsegala tudi najnovejše v tej stroki, kakor je čitati v uvodu. Knjiga bo gotovo pripomogla vsakemu k sijajnemu uspehu, kakor se omenja v uvodu. Lepo opremljena knjiga se dobiva po knjigotrnih po 4 K.

*** Protidinastično gibanje na Kitajskem.** Kitajski cesar je izvedel, da je mnogo kitajskih dijakov ustanovilo družbo, ki ma namen, odstraniti sedanjo dinastijo. Zaukazal je vsled tega jako kratko postopanje: vse sumljive dijake je zapretil in vse krivce obglavil. No, kralj Aleksander ni dosti boljše postopal, pa mu le ni nič pomagalo.

Papeževa bolezen.

Žalostna smrt.

Leon XIII. umira že 14 dni. Ko bi se kak drugi človek tako boril s smrtjo, kaj bi vse vede povedati tretjeednice in devčarice. Leon XIII. se po izreku zdravnikov z vsi silo oklepa življenja in kar ne mara mirno udati se v svojo usodo. Ne samo znatno, toliko zaničevano znanost so poklicali na pomoč, tudi najsmehnejše praznovestvo se uganja, da bi se papež rešilo. Pred nekaj dnevi so škofsko kapo nekega svetega Januvarija privlekli na dan in jo dali papežu poljubiti. Ta škofvska kapa je neki proizvodila že čudeže in misli so, da se zgodi tudi sedaj čudež. In ker ta škofvska kapa ni ničesar pomagala, so vzeli svilen čepico, drgnili z njo glavo že toliko stoletij mrtvega sv. Januvarija in jo nesli papežu, ki jo je vroče poljubil in potem dal na svojo glavo — da bi mu podaljšala življenje. Ti dogodki napravljajo čuden, jako čuden utis. Navadno umirajo ljudje možato in udani v božjo voljo, tu pa vidimo 94 letnega starčka, ki kar neče in neče iti pred tistega, ki ga je na zemlji zastopal.

Sijajni obredi, ki se vrše ob papeževi smrti, so še zadnji preostanki nekdanje nedosežne moči in slave cerkvenih poglavarjev. Dandanes so se tudi ti obredi precej skremili. V naslednjem pri našemo popis ceremonij, ki so se vršile v Rimu pri smrti papeža, dokler so še imeli posvetno oblast in pod kakšnimi obredi je še bil pokopan prednik papeža Pija IX., dočim je bil njegov pogreb nekoliko skromnejši ter se omejeval le bolj na cerkvene obrede, ki ostanejo seveda v bistvu tudi pri pogrebu ravnokar umrlega papeža Leva XIII. nespremenjeni.

Papeževa bolezen.

Včeraj ob 7. uri zvečer objavljeni buletin se glasi: Med dvomem se stanje papežovo ni nič spremenilo. Pešanje moči ne narašča. Puls temperatura in dihanje je vedno enako. Dihanje znaša 30, puls 84, temperatura pa 36.4.

Papežovo stanje.

Papež umira to je bistvo vseh poročil, ki prihajajo iz Rima. Zdaj mu nekoliko odleže, zdaj je zopet tako slab, kakor bi hotel izdihniti. O tem pa so zdravniki popolnoma prepričani, da ni nobene pomoči.

Ljubezni sorodniki.

Vouk papeževe sestre, grof Michael Pecci, se je napram uredniku nekega rimskega lista bridko pritožil, da nikdar ni mogel videti papeža ali sploh priti v Vatikan. Prepričali so to vatikanski prelaje in pa drugi sorodniki, samo da bi papež nuku svoje sestre ničesar ne zapustil.

Leonova štedljivost.

Omenili smo že večkrat silno — štedljivost Leona XIII. Sedaj poro-

čajo listi, da je papež skoraj vsa darila, kar jih je dobil, dal prodati in je denar naložil, da mu je nesel obresti. Nekoč je izgubil jako dragocen prstan in obljubil lepo darilo tistemu, ki ga najde. Neki služabnik je prstan res našel. Upal je, da dobi vsaj kak tisočak, lahko si je torej misliti, kako je gledal, ko mu je papež dal — 15 frankov.

Obredi pri papeževi smrti.

Najprej se obvesti o papeževi smrti kardinal-komornik. Preden stopi ta v sobo, kjer leži papežovo truplo, potrka trikrat z zlatim kladivom na vrata in pokliče vsakokrat papeža po imenu. O komorniku (camerlengo), kardinalu Oreglia papeža Leona XIII. je znano, da si nista bila s papežem nikoli posebno prijatelja ter se je pri neki priliki papež izrazil v družbi: „O mojem komorniku sem prepričan, da bo prav rahlo trkal in klical, da bi se pač ne zbudil.“

Ko vstopi komornik, ki je ob enem nekaj mrljiškega, v sobo, poklekne s svojim spremstvom vred pred oder ter moli za papežev dušni mir. Potem se približa mrtvecu, da se osebno prepriča, da je res mrtev, o čemur se napiše nato zapisnik. Potem mu izroči prvi komornik takozvani ribičev prstan in druge pečatnike pokojnika. Na tem pečatniku se uniči papežovo ime, v znak, da je prenehala pokojnikova oblast na zemlji. Od sedaj do izvolitve novega papeža vodi medvladje kardinal-komornik v družbi s kardinalskim kolegijem. Kardinal-komornik prevzame vsled tega takoj posestvanje papeževe palače. Ko se pelje potem v državno vozu spremljan od švicarske garde v slovesni procesiji nazaj v svoje stanovanje, zvoni veliki zvon kapitola in naznanja papežovo smrt celemu mestu. Takoj začne žalobno zvonjenje v vseh rimskih cerkvah, ki traja celo uro.

Štirindvajset ur po smrti se truplo odpre ter balzamira. Drob se zapre v škrinjico, ki jo prepelje papežev dvorni kaplan na dvornem vozu v cerkev sv. Vincenca in Anastazija, da se tam pokopje. — Truplo pa oblečejo v papežev hišni ornat ga položijo pod baldahinom na paradno posteljo, in sedaj je tudi občinstvu vstop dovoljen. Zraven paradne postelje, pri kateri gorijo le štiri sveče, stražita dva nobel-gardista, in nekateri spokorni bratje molijo za rajnega. — Ako je umrl papež v Kvirinalu, prenesli so njegovo truplo zvečer drugega dne v Vatikan, in sicer v slovesnem sprevodu. Truplo je ležalo v odkriti nosilki, ki je bila prevlečena s škrlatnim žametom ter obrobljena z zlatimi kvastami. Mrtvaško nosilko stanosli dve krasno odličeni muli. Papežovo obličje je bilo nepokrito. Na čelu spreveda so šli papeževi služabniki in oddelek švicarske garde s pobešenimi zastavami in navzdol obrnjenimi sulicami. Zraven mrlča so šli spokorni menihi, tiho moleči, z gorečimi bakljami. Takoj za nosilko sta korakali dve kompaniji nobel-gardistov s kapitani. Potem je prišel papežev konjar na vrnem konju; preko konja je bila pogrnjena odeja iz belega atlasa z zlatimi jermeni. Spreved je zaključil oddelek topničarjev z gorečimi luntami; v sredini so peljali sedem topov. — Pred Vatikanom je spreved obstal, in štirje spokorni bratje so sprejeli mrlča ter ga nesli v Šikstinsko kapelo. Tukaj so mrlča oblekli v popolen papežev ornat ter ga položili sredi kapele na prekrasno paradno posteljo. Nobel-garda je zraven stražila in spokorni bratje so celo noč molili.

Drugo jutro se zberejo kardinali in duhovniki cerkve sv. Petra v Šikstinski kapeli, in truplo se blagoslovi. — Osem duhovnikov prenese truplo v spremstvu kardinalov, vseh duhovnikov, nobel — švicarske garde v cerkev sv. Petra, in ko moli tukaj sredi cerkve vikar absolucije, se izpostavi v zakramentni kapeli. Tu leži truplo zadi za omrežjem, in le noge molijo ven, da jih verniki poljubljajo.

Zvečer tretjega dne se zberejo kardinali zopet v zakramentni kapeli, in truplo se med popevanjem »Miserere« prenese v nasprotno korno kapelo. Tu stoji krsta iz cipresovega lesa, katero vikar blagoslovi. Blagoslovljena krsta se prevleče od znotraj z zlatom pretkano odejo, na katero se položi mrlč. Ako je med kardinali kak papežev sorodnik, pokrije ga ta, sicer pa papežev višji komornik po obrazu in rokah z belim suknom. Istočasno se položi k nogam mrtvega cerkvenega poglavarja baržunasta mošnja, v kateri so takšni trije manjši mošnjički; prvi teh ima v sebi toliko zlatnikov, drugi toliko srebrnjakov in tretji toliko bakrenih denarjev, koliko let je vladal pokojni papež. — Končno pregrneta dva papeževa ceremonijerja črez truplo prt iz rdeče svile, nakar se krsta zapre in zabije. Ta krsta iz cipresovega lesa se dene v večjo svinčeno, v katero je vdolbeno ime papežovo, število njegovih vladarskih let in dan ter leto smrti.

Kardinal-komornik rimske cerkve in papežev višji dvorjanik zapečatita svinčeno krsto, ki se položi v še vedjo leseno. To trojno krsto potegnemo v odprtino nad vratami papeževih pešcev, kjer ostane tako dolgo, da se napravi posebni grob, kar pa se sme zgoditi šele čez leto.

Potem se vršijo v kapeli cerkve sv. Petra devetdnevne posmrtno maše. Prvi dan se bere dvesto maš, naslednje dni pa po sto za pokoj papeževe duše. Vsako jutro ima po en kardinal v stolni kapeli cerkve sv. Petra slovesno mašo za dušnico. Sredi kapele je postavljen katafalk obdan z 20 gorečimi bakljami iz rumenega voska. Koncem vsake maše se poje »Libera« ter podeli kardinal absolucijo. Devetega in zadnjega dne ima v to izvoljeni prelat posmrtni govor v spomin umrlemu papežu; potem grede vsi kardinali okoli velikanskega katafalka (castrum doloris); onih pet, ki so imeli maše za dušnice, ga poškopje z blagoslovljeno vodo ter ga še enkrat pokadijo. Ko zapoje »Requiescat in pace« ter odgovore vsi z »amen«, se oddaljijo in pogrebne ceremonije so končane.

Telefonska in brzojavna poročila.

Papež na smrtni postelji.

Rim 16. julija. Papež je minolo noč jako slabo prebil. Bil je silno nemiren in dihal jako težko in hitro.

Rim 16. julija. Ob 8. uri 20. minut jutraj. Papež leži skoraj popolnoma nezavesten in ne more dihati. Respiracija znaša 86, puls 88 in temperatura 36 1/2.

Rim 16. julija ob 11. uri 15 minut. Danes je bil zopet obisk pri papežu. Lapponi je sporočil Mazzoniju, da je papež današnja noč hudo trpel. Celo noč ni spal in je bil nemiren. Le parkrat je zadremal v omedleveci vsled slabosti.

Rim 16. julija ob 11. uri 15 minut dopoldne. Tudi danes so zdravniki papeža le površno pregledali. Papež je zelo slab, ker ni vso noč nič spal. Plevritična tekočina v prsni se je tako pomnožila, da je potrebna nova operacija, vendar mislijo zdravniki, da se vsled papeževe slabosti ne bo mogla izvršiti.

Rim 16. julija. Danes jutraj je zahteval papež, da se ga vzdigne iz postelje, češ, da bi rad malo posedel, kar so mu zdravniki tudi dovolili. Papežovo stanje je danes skrajno nevarno in je pričakovati vsaki čas katastrofa. Zdravniki javljajo, da so mu štete že minute.

Dunaj 16. julija. Danes je bila preklicana prepoved, da dijaki na tehnikih ne smejo nositi dijaških trakov in čepic.

Krakov 16. julija. Nekdanji kraljevski grad Wawel se premeni v cesarsko rezidenco. Dotična pogodba je bila danes podpisana.

Budimpešta 16. julija. Vse je pod utisom včerajšnje razprave v poslanski zbornici in se zaveda velikanskega pomena nove krize. Kossuthov list pravi, da je z Barabasom 58 poslancev, ki so sami v stanu voditi obstrukcijo. Isti list tudi pravi, da se je bati absolutizma.

Budimpešta 16. julija. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je prišel sinoči v klub liberalne stranke in je imel tam dolga posvetovanja z voditelji te stranke. Oficijozno se trdi, da stoji stranka na strani vlade, nasprotno pa je občni nazor, da ta stranka le čaka, kdaj bi mogla strmoglaviti ministrskega predsednika.

Budimpešta 16. julija. Policija je aretovala več ponarejalcev denarja. Falsificirali so dvajsetkronske zlatnike, in sicer tako izborna, da je bilo falsifikacije le težko spoznati.

Temešvar 16. julija. Pri današnji volitvi v državni zbor je bil izvoljen poslanec grof Khuen-Hedervary z vsemi glasovi razun enega.

Borzna poročila.		
Ljubljanska		
„Kreditna banka“ v Ljubljani.		
Uradni kurzi dunaj. borze 16. julija 1903.		
Malobitni papirji.		
	Denar	Strogo
4 1/2% majeva renta	100 55	100 75
4 1/2% srebrna renta	100 45	100 65
4 1/2% avstr. krona renta	100 70	100 90
4 1/2% zlatna	121 25	121 45
4 1/2% ogrska krona	99 40	99 60
4 1/2% zlatna	120 70	120 90
4 1/2% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100 —	—
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99 70	100 10
4 1/2% zlat. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 —
4 1/2% pest. kom. k. o. z	101 —	101 75
4 1/2% 10% pr.	106 45	107 —
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
4 1/2% ogr. centr.	100 75	101 50
4 1/2% deželne hranilnice	100 —	100 80
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4 1/2% češke ind. banke	99 50	—
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99 50	99 75
4 1/2% dolenskih železnic	308 —	310 —
4 1/2% juž. žel. kup. 1/2 1/2	100 50	101 30
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	—	—
Srečke.		
Srečke od leta 1854	160 —	166 —
„ 1860 1/2	183 —	188 50
„ 1864	246 —	250 —
„ tizske	155 50	157 50
„ zemlj. kred. I. emisije	279 —	283 —
„ II.	270 —	278 —
„ ogrske hip. banke	258 —	262 —
„ srbske & frs. 100 —	86 75	88 75
„ turske	121 —	122 —
Basilika srečke	18 80	19 80
Kreditne	430 —	436 —
Inomoške	83 —	87 —
Krakovske	79 50	81 50
Ljubljanske	72 —	76 50
Avstr. rud. križa	54 50	55 50
Ogr.	26 75	27 75
Rudolfove	67 —	69 50
Salcburške	78 —	82 —
Dunajske kom.	450 —	454 —
Debitne.		
Južne železnice	82 50	83 50
Državne železnice	670 25	671 25
Avstro-ogr. bančne del.	1603 —	1613 —
Avstr. kreditne banke	663 —	664 —
Ogrske	731 25	732 25
Živnostenske	251 —	252 —
Premogokop v Mostu (Brux)	653 —	656 —
Alpske montan	371 —	372 —
Praske želez. ind. dr.	1630 —	1640 —
Rima-Murányi	465 50	466 50
Trboveljske prem. družbe	375 —	379 —
Avstr. orožne tovr. družbe	349 —	352 —
Češke sladkorne družbe	150 —	153 —
Valute.		
C. kr. cekin	11 34	11 38
20 franki	19 04	19 07
90 marke	23 47	23 55
Sovereigns	23 92	24 —
Marke	117 30	117 50
Laški bankovci	95 25	95 45
Rubli	253 —	253 75

Žitne cene v Budimpešti.		
dne 16. julija 1903.		
Termin.		
Esencia za oktober	za 50 kg	K 7 15
„ maj 1904	„ 50	„ 7 40
Rz „ oktober	„ 50	„ 6 17
Koruz „ julij	„ 50	„ 6 29
„ avgust	„ 50	„ 6 24
„ maj 1904	„ 50	„ 5 04
Oves „ oktober	„ 50	„ 5 30
Efektiv.		
Nespremenjeno.		

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 10. julija: Terezija Hribnik, de-lavčeva hči, 4 leta, pljučnica.

Dne 11. julija: Marijana Novak, kajzar-jeva žena, 69 let, ostarelost. — Franja Hu-dowal, premogarijeva žena, 36 let, Septis-acuta. — Jakob Züst, posestnikov sin, 12 let, srčna hiba in vodenica. — Elizabeta Jane, gostinja, 80 let, ostarelost. — Ana Jeršin, gostilničarka, 42 let, pljučni empu-tem in vodenica. — Martin Colnar, gostač, 72 let, srčna hiba in otrpjenost srca.

Pavla Rozman, črevljarijeva hči, 16 dni, življenjska slabost.

Meteorološko poročilo.				
Višina nad morjem 306'2. Srednji srčni tlak 736'0 mm.				
Juli	Čas opazo-vanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetro vi Nebo
15.	9. zv.	736'7	20'2	sl. jug jasno
16.	7. zv.	737'3	15'5	sl. svzhod jasno
„	2. pop.	735'6	28'5	sl. jz. del. oblak.

Srednja včerašnja temperatura 20'5, normale: 19'8. Mokrina v 24 urah: 0'0 mm.

Lepo posestvo

s hišnim in gospodarskim poslopjem in zemljišči v **Lescah** na Gorenjskem, tudi za letovišče prikladno, proda se prostovoljno skupaj ali na več delov.

Pojasnila daje c. kr. notar **Ivan Plantan** v Ljubljani. (1832—3)

V najem se odda dobro idoča **gostilna** v Idriji pod ugodnimi pogoji.

Naslov: Srečko Kogej, Šmarje pri Ajdovščini. (1853—1)

Lepo posestvo

z dobro idočo gostilniško obrtjo, tik premogokopa v Trbovljah, obstoječe iz 4 hiš s 30 stanovanji za ru-darje, se takoj iz proste roke proda. Več pove lastnik **Dragotin Berger** v Trbovljah. (1852—1)

S 1. avgustom se odda ključarska delavnica v Hilšarjevi ulici 12 na ulico (1812—2) (popreje Uranič, sedaj Brema). Tudi za drugo obrt pripraven prostor. Več pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

Edino popolni vozni red obsegajoč železniške in poštne zveze slovenskih pokrajin priporoča za 20, po pošti 25 vin. **Jernej Bahovec** 4 v Ljubljani, sv. Petra cesta 2.

Likalnik na špirit!

Novo!

SONNE

Postavno zavarovano.

Elegantna izpeljava, fino poniklan. Plamen se da urejevati. 3745-6 Brez dohta. Absolutno brez nevarnosti. Pojasnila o likalniku „Sonne“ in kuhalni-ku na špirit „Oeconom“ brezplačno.

Johannes Heuer
Dunaj IV., Mühlgasse 3.

Da zvečer sladko zaspim, zjutraj se vesel vzbudim, in življenja slast vžijem — le, če Cvekov brinovec pijem.

K 5-60. Senzacionalno!!! K 5-60.

Brez konkurence!

Samo K 5-60 stane prava švicarska niklasta anker-remontoir-ura „System Roskopf-Patent“.

Ta prava švicarska niklasta anker-remontoir-ura „System Roskopf Patent“ s patent. emailiranim kazalnikom je taka kakor jo slika kaže, gre 36 ur in ima ga-rantirano dobro idočo kolesje. Za vsako uro se 5 let pisмено garantira in je posebno priprava vsled svoje zunanje opreme, (zelo močni pokrovci iz pravega nikla) za one, ki so v težkem delu, vsled če-sar se vsakemu toplo priporoča.

Ura z verižico in ličnim tokom stane samo K 5-60. Če se naroči dve uri naenkrat stane vsaka le K 5 — Tudi dam te ure 8 dni na poskušnjo in jih v zameno nazaj če ne ugajajo, ter povrnem celi zanje vplačani znesek. (1826—15)

Pošilja le po povzetju ali če se denar pošlje

Josip Spiering
Dunaj I., Postgasse 2 w.

Mannesmann-ove cevi

vsake vrste

kakor tudi celotne droge za električno razsvetljavo in napeljevanje toka, dalje strelovode, strebriče za kažipote i. t. d. izdelujejo

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi v Komotavi, na Češkem. (437—23)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in ekskompte izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavejce.

Ekompit in inkasso menic.

Daje produme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema. V tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vlože ali denar obrestuje od dne vloge do dne vzigaja. (2975-94)

Promet s čeki in nakaznicami.

2 učenca

sprejemem v kleparako obrt.

Franc Dolžan (1845—2) kleparski mojster v Domžalah.

V Latermanovem drevoredu! Svetočnoznani francoski cirkus

s poniji, psi in opicami bo imel

od danes do nedelje 19. t. m. zaradi nedobnosti

vsak dan 3 predstave in sicer prva ob pol 5., druga ob 6. in tretja ob pol 8. uri.

Samo izvanredne in originalne predstave!! Nad 100 živali!

K obilnemu obisku vabi najviljudneje **ravnateljstvo.** (1855—1)

Koračnica

iz opere „Amazonke“ za klavir zložil **Viktor Parma**

je izšla 1. julija t. l. v „Novih akordih“. (III. letnik 1. zvezek. — Naročnina: 8 kron na leto.) (146)

Blagajničarka

katera posluje sedaj v trgovini me-šanega blaga, želi službo premeniti. Gre tudi na deželo. (1801—2)

Blagohotne ponudbe se prosijo na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Izvežbana prodajalka

želi premeniti svojo službo v kako boljše trgovino z mešanim blagom. — Vstopi lahko v 6 tednih ali pa tudi z novim letom.

Ponudbe prosijo pod št. 106, poste restante, Ljubljana. (1818—3)

Nove suhe gobe in vse **deželne pridelke** kupuje (1807—3) **Anton Kolenc** v Celju.

Priporoča tudi slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnega **špecerijskega blaga** na debelo in drobno.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža.

priporoča naslednje iz-delke svojega kemično-farmaceutičnega labora-torija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva železnata tinktura krepi železode, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin. (1872—16)

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Poliliterska steklenica 2 K

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-ska steklenica, pasteurizovana K 130.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

Da zjutraj zgodaj vstanem, na „Gorenjski brinovec“ planem; Rant v Kranju ga ima, vsakemu ga rad proda. (1854—1)

1 steklenica 1 gld. 20 kr.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo dr. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Fraga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m osebni vlak v Trbiž ob 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce, Bled, samo ob nedeljah in praznikih ob 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-gence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Direktni vozovi I. in II. razreda). — Fraga v Novo mesto in v Koper. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Fraga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-nakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bre-gence, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Linc, Budejovice, Plzena, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praz-nikih ob 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža ob 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Fraga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

20—30 X zaslužka vsak dan imajo lahko potniki z razpečevanjem vsakdanjega predmeta. Vprašanja na: **Fran Radeschinsky, Bielitz Oest. Schles. W.** (1762—4)

Za dobro podjetje se išče (1835—2)

kompanjon.

Naslov pove upravnistvo „Sl. N.“

Gospica

ki je popolnoma zmožna nemške in slo-venske korespondence, se takoj vsprejme. Gospice z znanjem stenografije imajo prednost.

Ponudbe: Ljubljana, št. 133, poste restante. (1843—2)

Kupi se star papir

(Abfall-Papier) od trgovcev in knjigo-vezov v vsaki množini

Ponudbe na **Franc Kulovic-a**, tovarna papirja v Jurkloštru (Gai-rach) pri Celju. (1795—2)

Lepo posestvo

obstoječe iz vinogradov, polja, sado-nosnikov in travnikov ter gospodarskega poslopja na **Štajerskem v Po-ličanski okolici** se takoj proda pod ugodnimi pogoji. — Več v uprav-nistvu „Slov. Naroda“. (1844—2)

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna pri-prava za uničenje teh škodljivcev je ameriški

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list. (11—159)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič v Ljubljani.